

**ใบความรู้เรื่อง สื่อสารด้วยเส้นสาย ถ่ายทอดใจผ่านลายมือ**  
**หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พู่กันแห่งราชาธิราช**  
**แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สื่อสารด้วยเส้นสาย ถ่ายทอดใจผ่านลายมือ**  
**รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑**

**ความหมายของการคัดลายมือ**

การคัดลายมือ คือ การเขียนตัวอักษรตามแบบมาตรฐานอย่างประณีต ถูกต้อง และสวยงาม เพื่อฝึกทักษะการเขียนให้สามารถสื่อสารได้ชัดเจน และสร้างความเข้าใจแก่ผู้อ่าน

**ความสำคัญของการคัดลายมือ**

การคัดลายมือมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาไปสู่ทักษะการเขียน การฝึกคัดลายมือจึงมีจุดประสงค์สำคัญ ดังนี้

- ๑) เพื่อฝึกการเป็นผู้ที่มีสมาธิในการเขียนตัวอักษรไทย
- ๒) เพื่อให้เขียนตัวหนังสือไทยได้ถูกต้องตามหลักวิธีการต่าง ๆ
- ๓) เพื่อให้รู้จักการจัดระเบียบ การเว้นวรรคและเว้นช่องไฟได้ประณีตและมีความเหมาะสมทำให้อ่านง่าย ดูสบายตา
- ๔) เพื่อให้รู้จักสังเกตแบบอย่างตัวอักษรที่ถูกต้อง สวยงาม และนำไปเป็นตัวอย่างในการเขียนได้ต่อไป
- ๕) เพื่อให้มีความภาคภูมิใจ ศรัทธา และรักการเขียนภาษาไทยอันเป็นมรดกและภาษาประจำชาติไทย

**รูปแบบตัวอักษรไทย**

ตัวอักษรไทยที่ใช้คัดลายมือในปัจจุบันมีหลายรูปแบบที่นิยมคัด เช่น แบบอาลักษณ์ แบบหัวกลม แบบตัวเหลี่ยม แบบสำนักงานราชบัณฑิตยสภา แบบกระทรวงศึกษาธิการ

**หลักการคัดลายมือ**

|                               |                              |
|-------------------------------|------------------------------|
| เขียนลายมือมีหลักรูปร่าง      | ตัวต้องตั้งตรงแนบถูกแบบอย่าง |
| จับดินสอปากกาถูกท่าทาง        | สมุดวางพลงเพ่งแล้วเล็งแล     |
| ค่อยเขียนไปให้งามตามส่วนสัด   | ช่องไฟจัดวัดกะระยะแน่        |
| สระหรือเครื่องหมายอย่าย้ายแปร | ตั้งใจแน่วมีระเบียบเรียบร้อย |
|                               | (กระทรวงศึกษาธิการ)          |

**วิธีการคัดลายมือ**

๑. อ่านข้อความที่จะคัดให้จบก่อนคัด เพื่อทำความเข้าใจข้อความ
๒. เริ่มคัดตัวอักษรจากหัวไปหางเสมอโดยไม่ยกดินสอ
๓. ไม่เขียนตัวอักษรแบบนั่งเส้น หมายถึง ส่วนล่างของตัวอักษรทับเส้นบรรทัดโดยตลอด เช่น ตัว ข ฐานล่างของเส้นจะไม่ลากตรงทีเดียว จะมีรอยหยักตรงมุมซ้ายเล็กน้อย
๔. ถ้าคัดลายมือครึ่งบรรทัด ขนาดความสูงของตัวอักษรด้านบนต้องสูงเท่ากันโดยตลอด
๕. คัดตัวอักษรและข้อความด้วยตัวตรงเสมอแนวเดียวกัน ตัวอักษรไม่เอนเอียงโย้ไปข้างหน้าหรือหลัง
๖. เว้นระยะช่องไฟระหว่างตัวอักษรให้ห่างเสมอกัน
๗. ถ้าเขียนผิดหรือจำเป็นต้องลบ ต้องระมัดระวังเรื่องความสะอาด ก่อนเขียนใหม่ต้องลบรอยเก่าให้สะอาดเรียบร้อยเสียก่อน
๘. สระและวรรณยุกต์ต้องวางให้ถูกที่

๙. ขนาดความกว้างความสูงของตัวอักษรและสระต้องตรงตามแบบ
๑๐. ควรควบคุมอัตราความเร็วในการเขียน อย่าเขียนเร็วเกินไป
๑๑. ต้องระมัดระวังอย่าคัดให้ตกหล่น การเว้นวรรคตอนต้องถูกต้อง
๑๒. เมื่อคัดจบต้องอ่านทบทวนและตรวจสอบอีกครั้ง

#### แบบฝึกหัดคัดลายมือ

เวลาเราหอบของบนบ่า เราจะหอบได้ที่ละข้างเพราะต้องคอยระมัดระวังมิให้ของที่หอบไว้นั้นตกลงมาสังเกตได้จากคนที่หอบของเร่ขาย มือข้างหนึ่งหรือทั้งสองข้างจะต้องจับยึดไม้คานที่ใช้แขวนหอบไว้ให้แน่น การหอบของสองบ่าในเวลาเดียวกันย่อมทำให้ดีได้ยาก

การเป็นคำรับใช้เจ้านายสองฝ่ายในเวลาเดียวกันก็ทำให้ดีได้ยาก และถือว่าไม่เหมาะสม เพราะมิได้อุทิศตนด้วยความจงรักภักดีต่อเจ้านายแต่ผู้เดียว คนโบราณจึงมีคำสอนเป็นคำเปรียบเทียบกับว่า “หอบสองบ่า อาสาสองเจ้าหาควรไม่”

สมเด็จพระรามาธิบดีในวรรณคดีเรื่องราชาธิราชนี้ถึงคำเปรียบเทียบกับนี้ขึ้นมาในตอนแรก เมื่อคิดว่าตนไม่สมควรจะอาสาพระเจ้าแผ่นดินพม่าสู้รบกับทัพจีน เพราะตนยังเป็นทหารเอกของพระเจ้าแผ่นดินมอญอยู่ แต่ในที่สุดสมเด็จพระรามาธิบดีก็อาสาพระเจ้าแผ่นดินพม่าออกรบ เหตุใดสมเด็จพระรามาธิบดีจึงเปลี่ยนใจเช่นนั้นเล่า เหตุผลนั้นจะต้องสำคัญมากเป็นแน่